Kod ucznia				

Liczba punktów

WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

STOPIEŃ SZKOLNY

1. Test konkursowy zawiera 29 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. Przy rozwiązywaniu zadań zamkniętych wyboru wielokrotnego wybierz prawidłową odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem, np.:

   A X C D

   Jeżeli się pomylisz i zechcesz wybrać inną odpowiedź, to złe zaznaczenie otocz kółkiem (X) po czym skreśl właściwą literę, np.:

   A (X) X D
5. W niektórych zadaniach zamkniętych zostały dodatkowo podane niepoprawne odpowiedzi. Pamiętaj o tym, wykonując polecenie.
6. W innych zadaniach sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
7. Test wypełniaj długopisem (z czarnym lub niebieskim tuszem nieścieralnym), nie używaj ołówka, korektora ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
8. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
9. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
10. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Razem
Liczba punktów	***2***	***2***	***1***	***1***	***2***	***1***	***1***	***1***	***2***	***4***	***2***	***1***	***4***	***4***	***3***	***2***	***1***	***2***	***2***	***1***	***2***	***2***	***3***	***3***	***4***	***2***	***3***	***1***	***1***	***60***

Zadanie 1. (2 p.)
Spośród wymienionych w tabeli źródeł historycznych wypisz dwa przykłady źródeł pisanych i dwa przykłady źródeł niematerialnych.

kronika, zamek, zbroja, tradycja, pamiętnik, przekaz ustny, moneta

Źródła pisane – _____

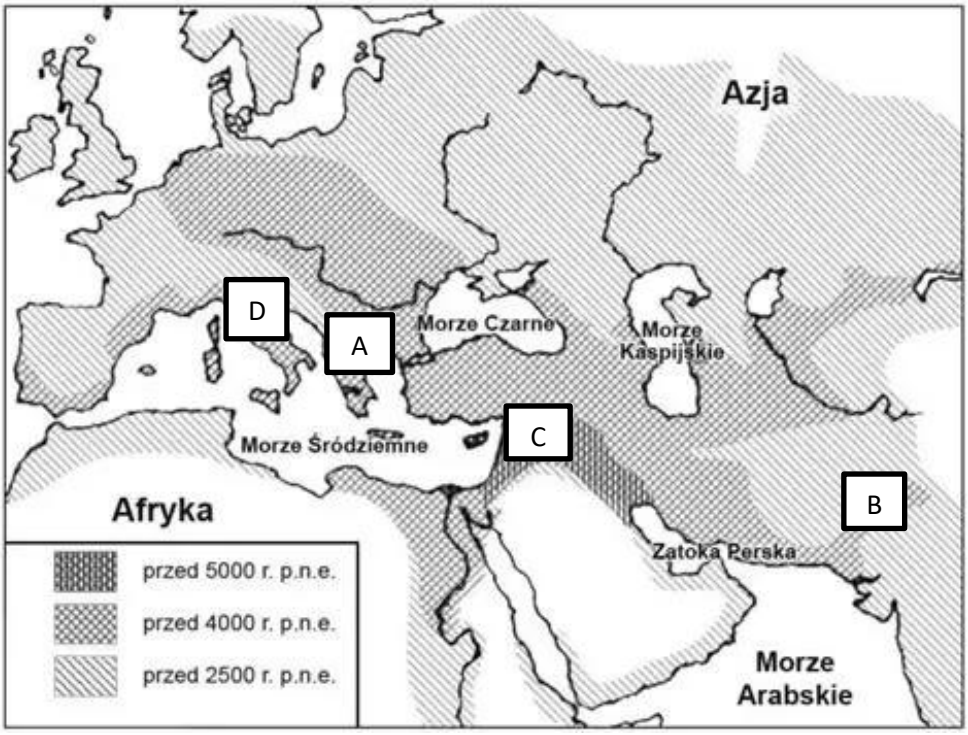
Źródła niematerialne – _____

Zadanie 2. (2 p.)
Zapoznaj się z tekstem i mapą, a następnie wykonaj polecenia (A–B).

Proces przemian rozpoczął się ok. 10 tysięcy lat p.n.e. […] Niósł ze sobą zmiany w gospodarce, technice i organizacji społecznej. Zastosowano nowe metody wytwarzania żywności poprzez wykorzystanie dziko rosnących zbóż i innych roślin, a następnie ich uprawę. Udomowiono dzikie zwierzęta […].

Źródło: Encyklopedia szkolna. Historia, Warszawa 1999

Rozprzestrzenianie się rolnictwa

Źródło: https://cke.gov.pl

A. Podaj nazwę procesu przemian opisanych w tekście.

_____

B. Napisz, którą literą (A–D) na mapie zostało oznaczone terytorium, na którym najwcześniej rozpoczął się proces przemian opisanych w tekście.

_____

Zadanie 3. (1 p.)
Oceń prawdziwość zawartych w tabeli informacji dotyczących Sumerów, wpisując przy każdej z nich znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Pierwszą cywilizację na terenie Mezopotamii stworzyli Sumerowie.		
2.	Sumerowie zbudowali potężne, jednolite państwo leżące nad rzeką Nil.		
3.	Za jedno z najważniejszych osiągnięć mieszkańców Sumeru uznaje się wynalezienie koła.		

Zadanie 4. (1 p.)
Uporządkuj przedstawione na ilustracjach budowle w kolejności chronologicznej, uwzględniającej czas ich powstania. W tym celu wpisz w wyznaczonych miejscach (1.–4.) odpowiednie litery (A–D), którymi je oznaczono. Rozpocznij od budowli, która powstała najwcześniej.

A

B

C

D

Źródło: https://zpe.gov.pl

1. _____, 2. _____, 3. _____, 4. _____.

Zadanie 5. (2 p.)
Oceń prawdziwość zawartych w tabeli informacji dotyczących pism starożytnych Fenicjan i Egipcjan, wpisując przy każdej z nich znak „X" we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Pierwszy alfabet stworzyli Fenicjanie.		
2.	Fenicjanie zapisywali teksty wyłącznie za pomocą pisma klinowego.		
3.	Hieroglify to proste znaki odciskane rylcem w miękkiej glinie.		
4.	Papirus wykonywano z trzciny rosnącej nad Nilem.		

Zadanie 6. (1 p.)
Określ, które z podanych w tabeli informacji dotyczą demokracji ateńskiej w V w. p.n.e. Wpisz ich numery w wyznaczonym miejscu.

1.	Prawa obywatelskie mieli wszyscy mieszkańcy Aten, niezależnie od płci.
2.	Cudzoziemcy mieli możliwość zdobycia praw obywatelskich, jeśli mieszkali w Atenach przynajmniej dziesięć lat.
3.	Tylko mężczyźni – rodowici Ateńczycy – byli obywatelami ateńskiej polis.
4.	Najważniejsze decyzje dotyczące ateńskiej polis zapadały na zgromadzeniu ludowym.
5.	Za jednego z twórców demokracji ateńskiej uważa się Peryklesa.

Informacje dotyczące demokracji ateńskiej w V w. p.n.e. są oznaczone numerami _____.

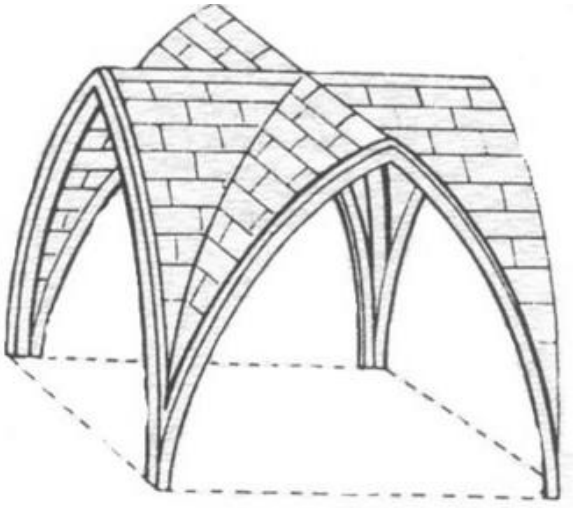
Zadanie 7. (1 p.)
Zaznacz szereg, w którym wymienione są wyłącznie budowle rzymskie.

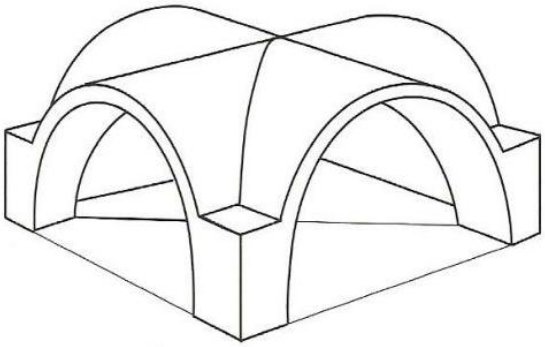
A. Termy, akwedukty, piramidy, Akropol.
B. Koloseum, łuki triumfalne, termy, Panteon.
C. Termy, łuki triumfalne, akwedukty, Propyleje.
D. Partenon, limes, akwedukty, Koloseum.

Zadanie 8. (1 p.)
Oceń prawdziwość zawartych w tabeli informacji dotyczących islamu, wpisując przy każdej z nich znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Pierwszą z zasad islamu jest publiczne wyznanie wiary: *Nie ma Boga oprócz Allacha, a Mahomet jest jego wysłannikiem (prorokiem).*		
2.	Kolejne filary islamu to modlitwa, post, jałmużna oraz pielgrzymka do Jerozolimy.		
3.	Muzułmanów również obowiązuje Dekalog.		

Zadanie 9. (2 p.)
Podaj nazwy stylów architektonicznych dominujących w średniowieczu, w których stosowane były sklepienia przedstawione na ilustracjach (A–B). Wpisz w odpowiednich miejscach pod ilustracjami nazwy tych stylów.

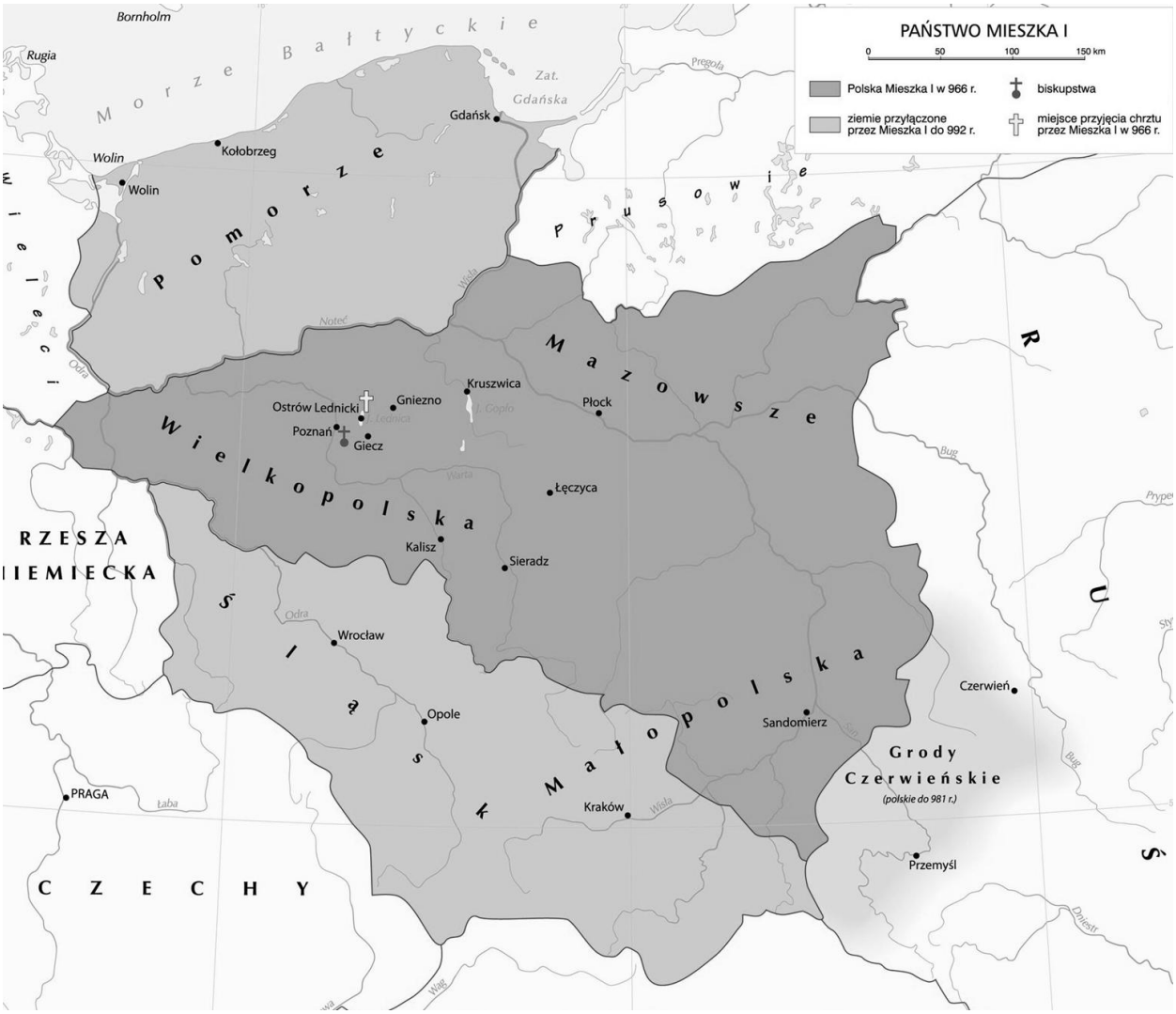
Źródło: E. Charytonow, Zarys historii architektury, Warszawa 1981.

A. _____ B. _____

Zadanie 10. (4 p.)
Do każdego podanego w tabeli wydarzenia dopisz rok (wydarzenia 1., 2. i 4.) albo wiek (wydarzenie 3.), w którym do niego doszło.

Lp.	Wydarzenie	Rok albo wiek
1.	Upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego.	rok
2.	Ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny.	rok
3.	Spór między Grzegorzem VII a Henrykiem IV o inwestyturę.	wiek
4.	Upadek Konstantynopola – koniec Cesarstwa Bizantyjskiego.	rok

Zadanie 11. (2 p.)
Oceń prawdziwość zawartych w tabeli informacji dotyczących czasów Mieszka I, wpisując przy każdej z nich znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Źródło: https://i.pinimg.com

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Pierwsze biskupstwo na ziemiach polskich zostało ustanowione na Ostrowie Lednickim.		
2.	Jednym z głównych grodów leżących na terenie Wielkopolski było Gniezno.		
3.	Ziemia Wiślan znalazła się w granicach państwa Mieszka I.		
4.	Pomorze znajdowało się w granicach państwa Mieszka I przed przybyciem Dobrawy do Polski.		

Zadanie 12. (1 p.)
W 1000 r. utworzono w Polsce arcybiskupstwo w Gnieźnie oraz biskupstwa w:

A. Kołobrzegu, Krakowie i we Wrocławiu.
B. Kołobrzegu, Krakowie i Płocku.
C. Kołobrzegu, Poznaniu i we Wrocławiu.
D. Krakowie, Poznaniu i we Wrocławiu.

Zadanie 13. (4 p.)
Wpisz w tabeli władców Polski, za panowania których doszło do wymienionych w niej wydarzeń (1.–4.).

Lp.	Wydarzenie	Władca
1.	Przeniesienie stolicy Polski do Krakowa po zniszczeniu Poznania i Gniezna przez Czechów.	
2.	Bitwa pod Cedynią.	
3.	Pokój w Kaliszu.	
4.	Misja chrystianizacyjna biskupa Wojciecha w Prusach.	

Zadanie 14. (4 p.)
Uzupełnij tabelę, przyporządkowując pojęcia (1.–4.) do ich wyjaśnień (A–E). Wpisz oznaczenia literowe tych wyjaśnień w odpowiednich kolumnach tabeli.

1. ekskomunika
2. inwestytura
3. schizma
4. dżihad

A. obowiązek umacniania wiary, często rozumiany jako walka zbrojna
B. klątwa, największa kara w Kościele katolickim, polegająca na wykluczeniu ze wspólnoty wiernych
C. rozłam (podział) w religii, na przykład z powodu różnic w interpretacji prawd wiary
D. nadanie duchownemu przez cesarza lub króla stanowiska kościelnego oraz majątku ziemskiego
E. umowa zawierana między papieżem, jako zwierzchnikiem Kościoła katolickiego, a danym państwem

Numer pojęcia	1.	2.	3.	4.
Litera, którą oznaczono wyjaśnienie				

Zadanie 15. (3 p.)
Pod zamieszczonymi niżej portretami polskich władców, autorstwa Jana Matejki, wpisz ich imię i przydomek – w przypadku władców oznaczonych literami A i B – oraz imię, numer i nazwisko – w przypadku władcy oznaczonego literą C.

		
A. _____ _____	B. _____ _____	C. _____ _____

Zadanie 16. (2 p.)
Spośród wydarzeń (1.–9.) wybierz wszystkie, które miały miejsce za panowania podanych władców (A–B). Wpisz odpowiednio ich numery w wyznaczonych miejscach.

1. Zjazd monarchów w Krakowie.
2. Przyłączenie Rusi Halickiej do Polski.
3. Pierwsza koronacja królewska na Wawelu.
4. Unia w Krewie.
5. Koniec rozbicia dzielnicowego w Polsce.
6. Utworzenie Akademii Krakowskiej.
7. Utrata Kujaw przez Polskę na rzecz zakonu krzyżackiego.
8. Wydanie zbiorów przepisów prawa (statutów dla Wielkopolski i Małopolski).
9. Budowa lub przebudowa ok. 50 zamków i lokowanie (lub ponowne lokowanie) ponad 100 miast.

A. Władysław Łokietek – _____

B. Kazimierz Wielki – _____

Zadanie 17. (1 p.)
Uporządkuj wymienione w tabeli wydarzenia związane z konfliktami polsko-krzyżackimi w kolejności chronologicznej, wpisując w prawej kolumnie tabeli cyfry od 1 (w przypadku wydarzenia, które było najwcześniej) do 4.

Wydarzenie	Kolejność chronologiczna
Bitwa pod Grunwaldem.	
Przyłączenie Pomorza Gdańskiego do Polski po wojnie trzynastoletniej.	
I pokój toruński	
Hołd pruski	

Zadanie 18. (2 p.)
Zapoznaj się z ilustracją i wykonaj polecenia (A–B).

Źródło: zpe.gov.pl

A. Podaj imię i nazwisko rzeźbiarza, autora ołtarza, którego fragment został ukazany na ilustracji.

_____

B. Napisz, w którym z polskich miast znajduje się ten ołtarz.

_____

Zadanie 19. (2 p.)
Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenia (A–B).

[…] biskupi i szlachta polska twierdzili, że w listach swoich zaprzysięgli wierność tylko samemu królowi […] i jego synom, gdyby ich miał, on zaś, w braku męskiego potomstwa, pragnął, aby takąż samą przysięgę wierności złożyli jego córkom, przeto, nie mogąc inaczej uzyskać ich zgody, nowymi przywilejami uwolnił wszystkich ziemian od wszelkich podatków, zachowując dla siebie i dla swoich następców tylko po dwa grosze z każdego łanu, które corocznie do skarbu jego miały być płacone.

Źródło: Kronika Jana z Czarnkowa, Kraków 2001, s. 52.

A. Podaj imię i przydomek króla, którego dokonania opisał kronikarz w przytoczonym tekście.

_____

B. Podaj nazwę przywileju, o którym pisze Jan z Czarnkowa w przytoczonym tekście.

_____

Zadanie 20. (1 p.)
Określ, które z podanych w tabeli stwierdzeń są zgodne z ideami epoki odrodzenia. Wpisz ich numery w wyznaczonym miejscu.

1.	Piękno ludzkiego ciała jest ważnym motywem twórczości artystycznej.
2.	Człowiek nie powinien myśleć o życiu doczesnym.
3.	Twórca – pracujący na chwałę Boga – powinien pozostać anonimowy.
4.	Dzieła antyczne powinny być źródłem inspiracji i wzorem do naśladowania.
5.	Życie człowieka jest marnością.
6.	Język ojczysty, a nie tylko łacina, może służyć do wyrażania myśli, tworzenia literatury i prowadzenia dyskusji religijnych.

Poglądy zgodne z ideami epoki odrodzenia są oznaczone numerami: _____.

Zadanie 21. (2 p.)
Wpisz w wyznaczonych miejscach imiona i nazwiska postaci, których dotyczą informacje biograficzne (A–B).

A. Pierwszy pisarz, który tworzył tylko w języku polskim, co uzasadniał zdaniem: „A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają”.

_____

B. Uważany za najwybitniejszego polskiego pisarza renesansu. Autor m.in. fraszek, pieśni, trenów (po śmierci ukochanej córki), sztuki „Odprawa posłów greckich”.

_____

Zadanie 22. (2 p.)
Spośród podanych informacji (A–I) dotyczących wielkich odkryć geograficznych wybierz wszystkie, które określają ich przyczyny i skutki. Ich oznaczenia literowe wpisz w odpowiednich miejscach tabeli.

A. Ciekawość świata.
B. Likwidacja wielkich cywilizacji Ameryki Środkowej.
C. Chrystianizacja ludności Nowego Świata.
D. Napływ złota do Europy.
E. Poszukiwanie morskiej drogi do Indii.
F. Przyspieszenie rozwoju potęgi Hiszpanii i Portugalii.
G. Opanowanie przez Turków części terenów na Bliskim Wschodzie.
H. Sprzedaż odpustów.
I. Pojawienie się nowych rodzajów statków (karawele i karaki).

Przyczyny wielkich odkryć geograficznych	Skutki wielkich odkryć geograficznych

Zadanie 23. (3 p.)
Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenia (A–C).

5. Papież nie chce i nie może dopuszczać żadnych kar prócz tych, które nałożył wedle własnego osądu lub na podstawie kanonów. […]
28. Jest rzeczą pewną, iż dźwięk monety wrzuconej do puszki może powiększyć zyski i wzmóc chciwość, lecz wstawiennictwo Kościoła uzależnione jest wyłącznie od woli Bożej. […]
36. Każdy chrześcijanin, który za grzechy żałuje prawdziwie, ma i bez listu odpustowego zupełne odpuszczenie kary i winy […].

A. Podaj imię i nazwisko autora przytoczonego tekstu.

_____

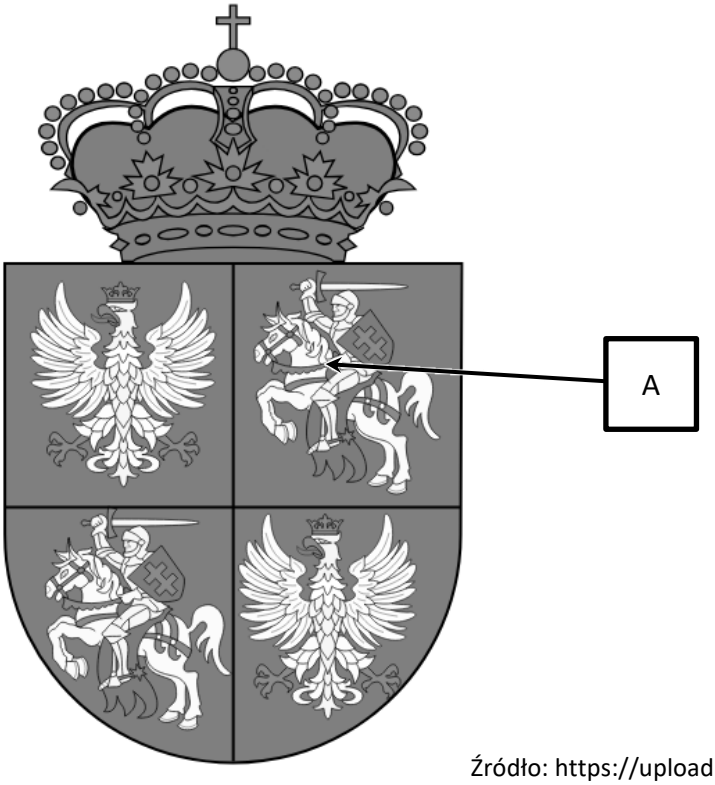
B. Podaj nazwę państwa, w którym został ogłoszony dokument przytoczony wyżej we fragmencie.

_____

C. Podaj główną przyczynę wystąpienia autora powyższego tekstu przeciwko papieżowi, którego tekst był oznaką.

_____

Zadanie 24. (3 p.)
Zapoznaj się z ilustracją i wykonaj polecenia (A–C). Odpowiedzi wpisz w wyznaczonych miejscach.

Źródło: https://upload.wikimedia.org

A. Podaj pełną nazwę państwa, które posiadało herb przedstawiony na ilustracji.

_____

B. Napisz, w którym roku utworzono państwo posiadające herb przedstawiony na ilustracji.

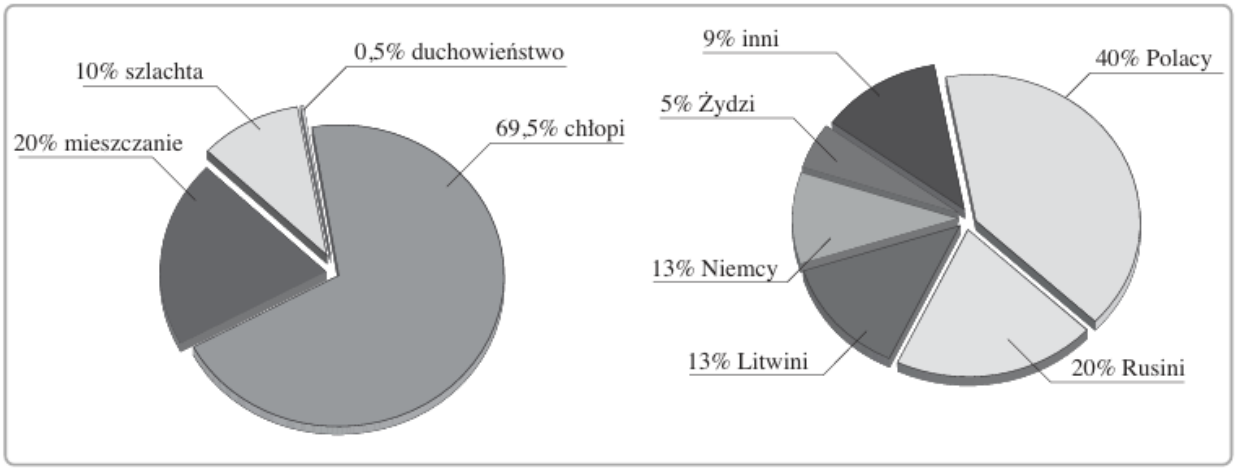
_____

C. Podaj nazwę motywu na tarczy herbowej zaznaczonego literą A, przedstawiającego rycerza na koniu, w zbroi, uzbrojonego w miecz i tarczę z podwójnym krzyżem.

_____

Zadanie 25. (4 p.)
Wykorzystując dane przedstawione na diagramach, oceń prawdziwość zawartych w tabeli informacji dotyczących Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w. Wpisz przy każdej z nich znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/ Fałsz).

Struktura społeczna i narodowościowa Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI wieku

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Rzeczpospolita Obojga Narodów była państwem jednolitym narodowościowo.		
2.	Najliczniejszą grupą społeczną w Rzeczypospolitej byli chłopi.		
3.	Wyznawcy judaizmu stanowili 13% społeczeństwa Rzeczypospolitej.		
4.	W Rzeczypospolitej Obojga Narodów mieszkali wyznawcy religii protestanckich.		

Zadanie 26. (2 p.)
Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania (A–B).

Przedtem bez żadnych intryg, bez najmniejszej zdrady
Jeden poseł mógł wstrzymać sejmowe obrady,
Jeden ojczyzny całej trzymał w ręku wagę,
Powiedział: „nie pozwalam”, i uciekł na Pragę.
Cóż mu kto zrobił: jeszcze, że tak przedni wniosek
Miał promocje i dostał czasem kilka wiosek.

Źródło: J. U. Niemcewicz, Powrót posła, Wrocław 1981, s. 18.

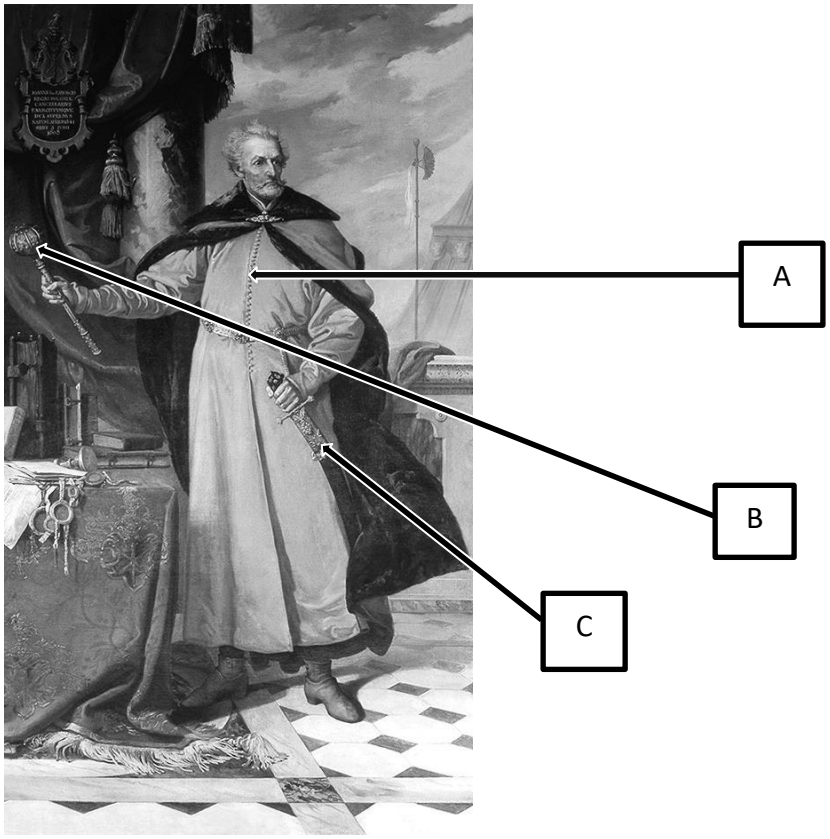
A. Jak w języku łacińskim brzmiała nazwa opisanej w tekście zasady stosowanej w polskim sejmie?

_____

B. W którym wieku po raz pierwszy został zerwany sejm w wyniku zastosowania opisanej w tekście zasady?

_____

Zadanie 27. (3 p.)
Zapoznaj się z ilustracją – portretem Jana Zamoyskiego – i podaj nazwy opisanych w tabeli oraz oznaczonych na ilustracji literami (A-C) elementów stroju szlacheckiego oraz symbolu (oznaki) władzy hetmańskiej. Wpisz te nazwy oraz odpowiadające im oznaczenia literowe w odpowiednich miejscach tabeli.

J. Buchbinder, Jan Zamoyski, I ordynat, źródło: https://www.muzeumzamoyskich.pl/JanZamoyski_pl

Lp.	Element stroju szlacheckiego / symbol władzy	Nazwa	Oznaczenie literowe
1.	Broń obuchowa, w czasach Jana Zamoyskiego była symbolem władzy hetmańskiej.		
2.	Zapinany z przodu na ozdobne guzy (guziki) lub pętelki, z wąskimi rękawami.		
3.	Była nieodłącznym elementem stroju sarmackiego.		

Zadanie 28. (1 p.)
Która z podanych informacji (A–D) nie określa przyczyn wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją w XVII wieku?

A. Dążenie Szwedów do panowania w basenie Morza Bałtyckiego.
B. Osłabienie Rzeczypospolitej w wyniku wojen prowadzonych z Rosją i Kozakami.
C. Utrata zwierzchności Rzeczypospolitej nad Prusami Książęcymi.
D. Roszczenia władców polskich z dynastii Wazów do tronu szwedzkiego.

Zadanie 29. (1 p.)
Określ, które z podanych w tabeli informacji (A–F) są związane z Ludwikiem XIV i jego panowaniem we Francji. Wpisz ich numery w wyznaczonym miejscu.

1.	Za jego czasów pałac w Wersalu stał się najwspanialszą rezydencją w Europie.
2.	Zginął ścięty na gilotynie.
3.	Wprowadził we Francji ustrój zwany monarchią parlamentarną.
4.	Przypisuje mu się zdanie: „Państwo to ja”.
5.	Nazywany był Królem Słońce.
6.	Wydał Edykt nantejski.

Informacje związane z panowaniem Ludwika XIV we Francji są oznaczone numerami: _____.

Brudnopis *(nie jest oceniany)*